

"החצוצרה" אל"ט

"אלעד פליד זיידה הגמישת"

גורל טיילור - ותורת ה"מענה הגמיש"

אחד מפעליו הראשונים של טיילור כיועץ לנשיא קנדי היה בויאטנאם — והפעלת הצבא האמריקני בסיוע צבאי ישיר לממשלת דרום-ויאטנאם במלחמתה נגד הגרילה הקומוניסטית. מבצעו הבולט השני, בהיותו כבר "רמטכ"ל משולב" של כוחות ארה"ב, היה מבצע קובה — בו היו כוחותיה של ארה"ב מוכנים ומזומנים לפתוח במלחמה הן נגד קובה עצמה והן נגד מגיניה.

כל זה בא ללמדך על מידת האקטואליות בספר — שנכתב על-ידי טיילור בהיותו "אזרח" החופשי להביע דעותיו — ועל מידת כנותו של מחברו; בחינת: אמר ועשה.

הספר עוסק בשתי בעיות היסוד במדיניות-הבטחון-הלאומי של ארה"ב: האחת — מהי התפיסה האסטרטגית הנכונה, לפיה תכון ארה"ב צעדיה: שיטת ה"תגמול המסיבי" (Massive Retaliation) — או שיטת ה"מענה הגמיש" (Flexible Response). השניה — כיצד תאורגן מערכת הפיקוד והשליטה בכוחותיה המזוינים של ארה"ב וכיצד תעוצב האסטרטגיה האמריקנית ותכניתיה המבצעיות?

טיילור משתמש בספרו בשתי הגדרות יסוד: מלחמה כוללת — מלחמה בין ארה"ב וברו"מ, בה מופעל נשק אטומי על-ידי שני הצדדים מראשיתה של המלחמה; מלחמה מוגבלת — מלחמה בה לא תשתמש ארצות-הברית בנשק אטומי להשגת מטרותיה. היא תתנהל, בדרך-כלל, בזירות וארצות "מתפתחות" — וישתתפו בה רק כוחות אמריקניים מוגבלים. השימוש בנשק אטומי יתכן במלחמה כזו במקרים מיוחדים בלבד, בהם יהיה הכרח בכך למען האינטרסים החיוניים של ארצות-הברית — אולם בשום פנים ואופן לא יופעל הנשק הגרעיני מיד עם פרוץ המלחמה.

בשנת 1959 עזב גנרל מכסול ד. טיילור את תפקידו כרמטכ"ל צבא-היבשה האמריקני, כשניגוד-דעות חריף שורר בינו לבין הקו השליט במשרד-ההגנה האמריקני דאז. אז הוציא מאמתחתו את שופרו ותקע בו בקול גדול, השונה כל-כך מקולה של המדיניות-הצבאית הרשמית של ארה"ב באותן שנים, שטיבה גרמו בשם הסמלי "החצוצרה המהססת" (The Uncertain Trumpet), אשר נתן לספרו. הספר נכתב אמנם בשלהי שלטונו של הנשיא איזנהאואר — אך בעוד תפיסותיו של הלז מושלות בכיפה.

מאז ועד היום חלו תמורות רבות בממשל האמריקני ובאורה גיהולה של מדיניות ארה"ב. תהינה אשר תהינה הערכותינו בקשר ל"פרשת קובה", אי-אפשר שלא להודות כי הפעם תקעו האמריקנים בחצוצרתם תקיעה פסקנית ונמרצת. מה יהיה מצב הדברים להבא — על כך מוקדם עדיין להתנבא. בעלות ג'. פ. קנדי לנשיאות ארה"ב — ועמו רוח חדשה בבית-הלבן ובמפרשי ה"עולם המערבי" — נקרא גנרל טיילור לכהן כיועצו הצבאי של הנשיא; ולפני חדשים מספר הפך להיות יושב-ראש "ועדת ראשי-המטות" — מעין "רמטכ"ל משולב" לכוחות המזוינים של ארה"ב.

מן הראוי לציין אף את התמורות הארגוניות והמהותיות, שחלו בשנים האחרונות בכוחותיה המזוינים של ארה"ב. הצוללות האטומיות נושאות טילי "הפולריס" הפכו לנשק מבצעי רבי-עוצמה; הטיל קרקע-אוויר נגד טילים נוסה בהצלחה מסוימת; פיקוד-ההגנה-האווירית של צפון-אמריקה (NORAD)* אורגן מחדש ונוכח; הוקם ואורגן פיקוד שני בעל חשיבות אסטרטגית רבה: בצד הפיקוד-האווירי האסטרטגי (S.A.C.)** — כוח ההרתעה העיקרי של ארה"ב — קם פיקוד ההתערבות האסטרטגית (STRIKE) של כוחות צבא וחיל-אוויר משולבים, שתפקידו כיבוי "שריפות" והשתתפות בהתמודדויות "קונבנציונליות" בכל חלקי העולם.

* "North American Air Defence"
** "Strategic Air Command"

תורת ה"תגמול המסיבי"

ביסודה של תורת ה"תגמול המסיבי" מונחת הגישה של "קלה כחמורה". משמע: כנגד כל איום מצד הגושה הסוביטי על המערב ובניבריתו עומד מגן ה"תגמול הכולל" — שכן כל התקפה על המערב, תהיה אשר תהיה, תביא בעקבותיה מענה מוחץ של כוח-ההפצה הגרעיני על ברה"מ וגרורותיה.

מקורה ההיסטורי של תורת ה"תגמול המסיבי" נעוץ בתורת ההפצה ההמונית של גנרל-האוויריה האיטלקי דוא (Douhet), שראתה בהפצת מרכזי-אוכלוסיה ותעשייה אמצעי העשוי להכריע אויב במלחמה. הנשק הגרעיני נתן משנה תוקף לתורה זו בהקנתו להפצה כוח-הרס עצום. המסקנה הראשונה, והעיקרית, משילוב הנשק הגרעיני בתורתו של דוא ומיצירת תורת ה"תגמול המסיבי" היתה צמצום ניכר בכל הכוחות שאינם מסייעים ל"תגמול המסיבי"; בראש-וראשונה: כוחות היבשה (הצבא). מגמה זו תובן על רקע עיפותה של ארה"ב ממלחמת-העולם השנייה וממלחמת-קוריאה והלחץ הגדול לשחרר מספר רב של חיילים משירותם הצבאי. האמריקנים רצו לראות ביכולתם ובעצמתם הטכנית תחליף משביע-רצון לשירותם של בני העם בצבא.

השפעתם של שני מאורעות החלה מערערת במרוצת הזמן את יסודותיה של תורת ה"תגמול המסיבי":

האחד — מלחמת-קוריאה, שבה, על אף עליונותה הגרעינית המוחלטת של ארה"ב ועל אף נחיתותה האופרטיבית והאסטרטגית בשלבים מסוימים של המלחמה, לא הופעל נשק אטומי; השני — מערכת דו־בִּינְיָפוֹ ונפילת צפון-יוֹאֶטְנָאם לידי הקומוניסטים. גם שם, אף למול איום השתלטות קומרניסטית על דרום-מזרח אסיה, איום שמקורו היה בנחיתותה של צרפת במלחמה שהתנהלה בהודו-סין, לא הופעל נשק גרעיני. ללמדך שישנם מצבים בהם אין המענה מושג על-ידי "תגמול מסיבי". כסיכומו של דבר, ניתן להגדיר את תורת ה"תגמול המסיבי" כך: תורה זו הנה המשך לתורת ההפצה ההמונית של דוא; היא שמה מבטחה בכוח-ההרתעה גרעיני שימנע מלחמות; שמה דגש על כוח-ההפצה אוירי (מטוסים וטילים) — ומחייבת צמצום ניכר בכוחות הקונבנציונליים.

תורת ה"מענה הגמיש"

מול תורת ה"תגמול המסיבי" עומדת תורת ה"מענה הגמיש". שמה כבר מעיד על מהותה. היא באה להרחיב כושר תגובתה של ארה"ב על-פני מכלול רב של אמצעים — החל ביחידות קטנות הפועלות בנשק קונבנציונלי וכלה במחץ גרעיני אדיר.

חסידי תורת ה"מענה הגמיש" טוענים כנגד מצדדי ה"תגמול המסיבי", כי תורתם של הללו שוללת, למעשה, מארה"ב את חופש הפעולה. לכאורה — נשמע טיעון זה כפרדוקס; אך בפי אנשי ה"מענה הגמיש" ראיות כי המציאות הוכיחה טענתם. שכן שורת עובדות באה להוכיח זאת; שתיים — שכבר הוזכרו למעלה ונוסף להן עובדה שלישית: בעת המתוחות סביב איי קמוי ומאָטְסוֹ הודרזה ארה"ב להבהיר כי

פלישה קומוניסטית לאיים אלה לא תגרור אחריה בהכרח תגמול גרעיני אמריקני.

מכאן, כי בהתיצב תורת ה"תגמול המסיבי" במבחן השימוש להעשה — יותר משהיתה מקור-כוח לארה"ב שימשה כגורם לחולשתה. וכל זאת — משום שהעמידה בפני נשיא ארה"ב את ההכרח להכריע הכרעה גורלית: הלגרור את ארה"ב, ועמה את העולם כולו, לשואה גרעינית או לא? ו"לאו" — פירושו ויתור ונסיגה, בהעדר כל אמצעי אחר, פחות חריף, למניעת תוקפנות.

ברה"מ וסין הבחינו במהירות בחולשתה של ארה"ב הנובעת משיטת ה"תגמול המסיבי"; ותכליתו של כל מהלך בו נקטו מאז היתה להעמיד את ארה"ב בפני הברירה: להלחם — קרי להביא על ארה"ב ועמה את סכנת ההפצה הגרעינית, או לותר על זו או אחרת מן העמדות ה"משניות".

משמע, תורת ה"תגמול המסיבי" הלכה וצמצמה, דרך-פרדוקס, את מרחב-התמרון האמריקני ושמרה את משקלו ואימתו של תגמול זה רק לשירות האינטרסים החיוניים ביותר של ארה"ב. לא נותר לפיכך לברה"מ ולסין אלא לגלות היכן נמצא גבולם של אינטרסים אלה, עליהם מוכנה ארה"ב להלחם אף מלחמה גרעינית.

לעומת זאת — ביסודה של תורת ה"מענה הגמיש" מונחת ההנחה כי ארה"ב חייבת להשיב-מלחמה-שערה בכל שעה, בכל מקום ובכל אמצעי שיימצא דרוש — בין שיהא "קונבנציונלי" ובין גרעיני.

גורמי הערכת-המצב

טיילור מבסס את תורתו זו על ניתוח-גורמים המביאו לידי הנחות-היסוד הבאות:

- ארה"ב איבדה את יתרונה הטכנולוגי על ברה"מ בתחומי נשק רבים;
- לברה"מ יתרון על ארה"ב בטילים ארוכי-טווח;
- אין לארה"ב הגנה יעילה מפני התקפת טילים בין-יבשתיים;
- יתרונה של ארה"ב על ברה"מ טמון בעדיפות שיש לארה"ב בצירוף של טילים בין-יבשתיים ומפציצים ארוכי-טווח;
- לארה"ב ולבעלות-בריתה נחיתות בכוחות "קונבנציונליים" לעומת הגושה-המזרחי;
- העובדה שכוח-ההרתעה האמריקני מורכב ממפציצים ומ-טילים יש בה משום חסרון לעומת כוח-ההרתעה הסוביטי, המורכב כולו מטילים. השואת הטיל למפציץ מגלה כי המפציץ מרותק לשדות-תעופה, קל לאיכון מודיעיני ופגיע יחסית. הטיל, לעומת זאת, נוח לפריסה ולפיזור, קשה לאיכון מודיעיני ופגיע פחות מהמפציץ;
- מהסעיף הקודם אפשר להסיק כי כושרה של ברה"מ להכות "מכה שניה" — לאחר מכה גרעינית אמריקנית ראשונית — רב יותר מכושרם של האמריקנים לעשות כן. וזאת מפני שלרוסים יהיה קל יותר להוציא מסכנת השמדה על-ידי המכה-הגרעינית האמריקנית הראשונה חלק מבסיסיים שנועדו לשמש להנחתת מהלומות גרעיניות;

● השואת פוטנציאל כוח-אדם בין הגוש-הקומוניסטי לגוש-המערבי מצביעה על יתרון כמותי למנורב, במספר הגברים המתאימים לשירות צבאי (המספרים — מיליונים):

המזרח		המערב	
41.0	ברה"מ	31.0	ארה"ב
17.4	נלוותיה באירופה	54.4	נאט"ו (להוציא ארה"ב)
58.4		85.4	
84.5	סין-העממית		סיאט"ו (להוציא חברות נאט"ו)
0.9	צפון-קוריאה	20.4	ארגון-מדינות-אמריקה (להוציא ארה"ב וקנדה)
1.6	צפון-ויאטנאם	24.0	פרס
145.4		2.2	דרום-קוריאה
		2.8	יפן
		18.3	סין-הלאומנית
		2.4	דרום-ויאטנאם
		1.4	
		156.9	

(הערת המלביה"ד: ניתן, כמובן, לערער על כך האם מוצדקת הכללתן של מדינות אמריקה-הלטינית ויפן במחנה ה"מערבי").

● תורת ה"תגמול המסיבי" עשויה, בסופו-שלב, להרחיק מעל ארה"ב את בעלות בריתה — משום שהללו מטילות ספק בנכונותה של ארה"ב לפתוח במלחמה גרעינית אם הן תותקנה ורואות אפשרות של שימוש באמצעים גרעיניים על-ידי ארה"ב רק במצבים בהם קיומה עצמה יועמד בסכנה על-ידי התקפה גרעינית, או סכנתה המוחשית והממשית;

● בתקופת ה"שפע הגרעיני", בה ישרור כושר-הרתעה הדדי, יותר הצד הקומוניסטי על התגוששות ישירה וגלויה — ויעבור לשיטה של חתרנות ושל "תוקפנות מוגבלת";

● כשלו ארה"ב בהרתעת "תוקפנות מוגבלת" כנו עלול לגרום אחריו חלק מן התוצאות שלהלן, או אף את כולן: הדרדרות במישרין ממלחמה-מוגבלת למלחמה-כוללת; ערעור תוקפו הנפשי של הגוש-המערבי — ותהליך כניעתו הנפשית עוד בטרם נלחם; הגדלת מספר המדינות הנייטרליסטיות והצטמקות המחנה ה"מערבי"; שיקולים מוטעים בהנהגה הסובייטית באשר לנכונותה וכושרה של ארה"ב להלחם — ועקב כך היגררות ב"היסח הדעת" לתוך מלחמה גרעינית.

יסודות של חורת ה"מענה הגמיש"

טיילור מנסח את תורתו בבהירות רבה — ומונה את יסודותיה כלהלן:

מטרות ויעדים לתכנית הבטחון-הלאומי. מטרת תכנית הבטחון-הלאומי לשמור על קיומה ובטחונה של ארה"ב ועל ערכיה ומסודותיה. תכליתה המרכזית של התכנית הנה, איפוא, הרתעת הגוש הקומוניסטי מפני התפשטות נוספת. על ארה"ב להיות בעלת אמצעים מדיניים, צבאיים, כלכליים ורוחניים שיאלצו את הגוש הקומוניסטי להמנע מכל צורה שהיא של תוקפנות. עצמתה של ארה"ב חייבת להיות ברורה לאויב-שבכוח ולעולם כולו — כדי שתיצור את ההרגשה וההכרה המוחלטת כי כל תוקפנות שהיא תבוא על עונשה.

מטרות ויעדים לתכנית הצבאית. על הכוחות-המזוינים של ארה"ב להיות מסוגלים, במסגרת תכנית הבטחון-הלאומי, לפעול בכל מקרה של מלחמה כוללת או מוגבלת. עליהם להבטיח, אם אפשר, מניעת מלחמה על-ידי הרתעה; אם פורצת מלחמה — הגבלתה ואיתורה; הכרעת כל אויב וחיסול כל תוקפנות שתסכן את הענין הלאומי של ארה"ב ושל בעלות-בריתה.

קורסוד לארגון הכוחות-המזוינים. לאור כל האמור-לעיל חייבים הכוחות-המזוינים לכלול: כוח-הרתעה גרעיני — למלחמה כוללת; כוח-הרתעה למקרי תוקפנות מקומית; כוח המסוגל לנצח ולהביא לשלום בריקיימא בכל מקרה של מלחמה — מוגבלת או כוללת; מערכת-הגנה קונטיננטלית (לצפון-אמריקה) שתבטיח את ארה"ב על-ידי אמצעים פעילים (בראש-וראשונה — טילים נגד-מטוסים וטילים-נגד-טילים) ועל-ידי אמצעים "פסיביים" (מקלטים, התראה מוקדמת וכיו"ב) נגד היפגעות והתמוטטות לאחר הנחתת מכת-פתע גרעינית מקדימה על-ידי האויב.

ארגון הכוחות-המזוינים, ותכנית הפעלתם, צריך שיהיו בנויים לפי הכללים הבאים: כוננות גבוהה להתערבות מהירה בכל פינה מחלקי התבל בה יארעו גילויי תוקפנות מן הצד הקור מוניסטי; כושר-ניידות אסטרטגי (ימי ואוירי), שיאפשר העברה מהירה של כוחות-ההתערבות אל נקודות-התבערה; תכנית לוגיסטית נאותה, שתאפשר תחזוקת כוחות-ההתערבות בכל מקום בהם יופעלו; הכנת מלאי ציוד וחימוש שתאפשר ניהול תקין של מלחמה עד שיעלה המשק על פסי יצור מלחמתי; תכנית להעברה מהירה של המשק ליצור מלחמתי שתאפשר ניהול מלחמה-כוללת לתקופה ארוכה-יחסית; שמי-רה מתמדת על עליונות טכנולוגית ומדעית לעומת הצד הסובייטי.

ה"ארגון הקיים" - וביקורתו של גנ. טיילור

שנעמוד תחילה גם על אותו "איוון כוחות" שנתגבש במערכת-ההגנה של ארה"ב לאמצע המאה-העשרים.

ארגון הפיקוד-העליון

המפקד העליון על כוחות-המזוינים של ארה"ב הוא נשיא המדינה, שליחו "מועצת הבטחון-הלאומי". למשרד-ההגנה סמכויות בתחום ארגון הכוחות, אימונם וציודם — וכן אותן

בחלקו השני של הספר דן גנ. טיילור בארגון הפיקוד-העליון של הכוחות-המזוינים האמריקניים ובתהליכי עיצובה של אסטרטגיה-לאומית. אף בחלק זה פותח הוא בתיאור המצב הקיים (בשעה בה כתב את הספר — דהיינו, על סף שנת 1960 ושקיעת "תקופת-איונה-אואר"), עובר אח"כ לביקורת מצב-קיים זה ומסיים בהצעתו לארגון-מחדש. אין להבין את מגמות מחשבתו של גנ. טיילור ואת משמעות הצעותיו, מבלי

כי אמנם מאפשר תקציב-ההגנה את ביצוע התכנית שהותחה. מבנה הפיקוד-העליון והמטות-הכלליים. כפי שצוין כבר, נתונות בידי שר-ההגנה אותן סמכויות-פיקוד שניתנו לו על-ידי הנשיא; אולם עיקר תפקידו הוא ארגון, חימום והכנתם למלחמה של כוחות-המוזינים של ארה"ב.

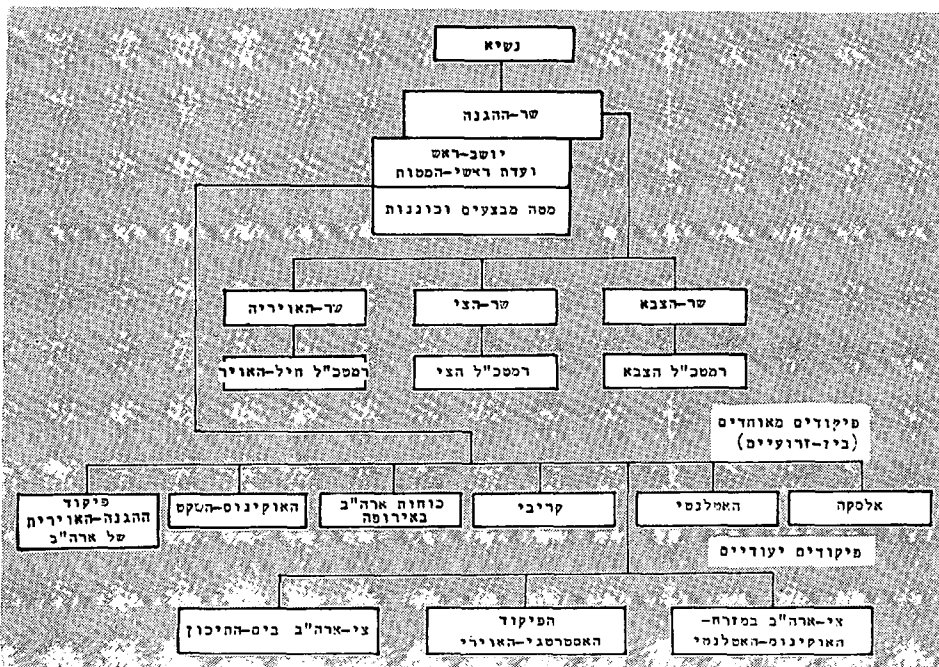
מבנה הדרג הצבאי העליון וצינורות-הפיקוד מודגם בטבלה שבתחתית העמוד. להבהרת מבנה זה ראוי לציין: יו"ר ועדת ראשי-המטות אינו מפקד על הרמטכ"לים של הזרועות — אלא רק מתאם אותם.

סמכות-הפיקוד על הזרועות נתונה, בדרך-כלל, בידי שר-ההגנה — באמצעות שרי הצבא, הצי והאוויריה. ברם, ליו"ר ועדת ראשי-המטות ישנה סמכות פיקודית — באמצעות מטה מצומצם משלו — על הפיקודים המאוחדים הזירתיים ועל הפיקודים היעודיים המיוחדים. סמכות זו נוגעת לכוננות ולמבצעים בלבד. מטהו של יו"ר ועדת ראשי-המטות הופך בשעת מלחמה למוצב-הפיקוד של הנשיא. לרמטכ"לים של הזרועות אין סמכות פיקודית-מבצעית על כוחותיהם שבזרועות השונות.

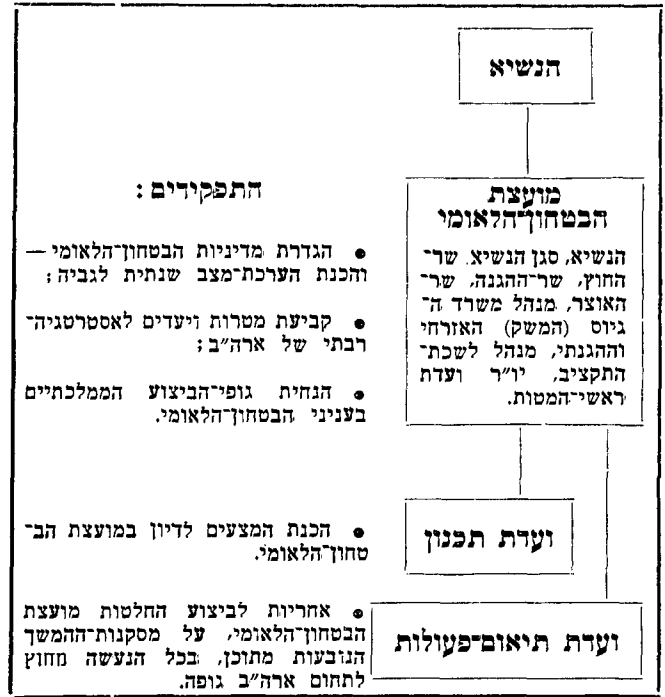
שר-ההגנה שולט בכוחות-המוזינים בעיקר באמצעות תקציב ההגנה. גורלו של תקציב זה נקבע על-ידי לשכת-התקציב שלידי „הבית-הלבן” (שאינה כפופה לשר-האוצר) והוא מעובד על-ידי משרד-ההגנה לפי הנחיות לשכת-התקציב הנוגעות לענין הקף כוח-האדם, הוצאות-ההגנה כוללות וחלוקת התקציב בין הזרועות.

לאחר שהועבר התקציב אל משרד-ההגנה, מוציא זה הנחיה לעיבוד התקציב על-ידי הזרועות. לוועדת ראשי-המטות אין כל השפעה על עיבוד התקציב — ועל-כן חסרה היא, למעשה, גם כל השפעה על ארגון הבעיות.

חסרון נוסף שמונה טיילור בשיטה זו של עיבוד תקציב-ההגנה היא העובדה כי חלוקת התקציב היא „אופקית” (ז"א — לזרועות); אין בה כל ניתוח-תקציבי „אנכי”

סמכויות פיקוד אשר הופקדו בידו על-ידי הנשיא, אולם אין הנשיא חייב למסרן לו. מבנהו ואופן-פעולתו של הפיקוד-העליון הם כלהלן:

ניצוד מועצת מדיניות הבטחון

ועדת התכנון מכינה טיוטה של הערכת-המצב הנ"ל — ללא השתתפות הזרועות ומשרד-ההגנה. הטיטה מועברת אל משרד ההגנה וזרועות הצבא, הצי וחיל-האוויר, להערותיהם, בטרם תוגש למועצת הבטחון-הלאומי. להלכה, צריכה הערכת-המצב להיות ניתוח ושיקול צירופים של כל הגורמים המשפיעים על בטחון ארה"ב — וההצעות לתכנית פעולה לשנה הבאה המוגשות בעקבות ההערכה. למעשה, מהוה מסמך זה פשרה בין אינטרסים מנוגדים, והוא מנוסח בנוסחאות כלליות, שני תנות לפירושים רביי-פנים. כפי שמגדירו גנ. טיילור: „תעור דה. זו, המנסחת את מדיניות הבטחון-הלאומי — פירושה לכל אחד כפי שהוא רוצה לפרש שה, ואין היא מישבת סופית דבר”. ובהערה נוספת קובל טיילור על ש, אין בכל מנגנון-הממשל בארה"ב תהליך ונר-הלים תכליתיים לבדיקה ולבני-קורת שיעמידו זה מול זה את יכולתה הצבאית של ארה"ב לעומת התחייבויותיה. המדיניות, כן, אין מוסד המנדא

מאבק הזרועות על חלקם בתקציב ההגנה

(ז"א — לפי משימות; כגון: תקציב הרתעה, תקציב הגנה אווירית, תקציב לניידות אסטרטגית, וכיו"ב).

ועדת ראשי המטות

בעקבות הערכת המצב השנתית והנחית מדיניות הבטחון הלאומי המתפרסמת על ידי מועצת הבטחון הלאומי, מפרסמת ועדת ראשי המטות מסמך המגדיר את האסטרטגיה הצבאית ויעדיה לפרק הזמן הנדון. בשל אי-הצלחתה הכרונית של הועדה להביא לידי הסכם בין הרמטכ"לים של הזרועות, הפך מסמך זה לתלוש מהמציאות — שכן מתעלם הוא ממסגרת התקציב שהוקצבה לכל זרוע. ועדת ראשי המטות, המתכנסת פעמיים בשבוע חייבת היתה לתאם בין הזרועות ולקבוע תכניות פעולה משולבות לשלושתן. בפועל — לדעת טיילור — הפכו דיונים אלה למו"מ בין צדדים בעלי אינטרסים נוגדים, אשר העקרון של "שמור לי ואשמור לך" הפך לחס-חוקם. אכן, אין זה סוד כי קיימים בארה"ב ניגודי דעות חריפים בין הזרועות השונות. המגיעים לעתים עד לידי חתירה של זרוע תחת רעותה. את ניגודי הדעות ניתן לחלק לשלוש קבוצות: ניגודי דעות שבהשקפה ובעקרון — לגבי תפיסת היסוד בנוגע לאסטרטגיה רבתת של ארה"ב (נקיטה בשיטת "התגמול המסיבי" או בשיטת "המענה הגמיש"), ניגודים בענין אורח-ניהול המלחמה — והכנת הכוחות למלחמה הנוכחית עם המניגודים שבקבוצה הראשונה; ניגודים מקצועיים וטכניים — בבעיות פיתוחם של אמצעי-לחימה, הצטיידות וכו'.

נקודות המחלוקת העיקריות היו, אפוא:

- "תגמול מסיבי" או "מענה גמיש"?
- באיזו מידה לסמוך על נשק גרעיני — אם אמנם יש בכונת ארה"ב להשתמש בו בפועל?

● האם עשויה ארה"ב להלחם שוב בנשק קונבנציונלי במלחמה כוללת?

● מה יהיו הקפס ומבנם של: כוח-ההרתעה הגרעיני; כוח-ההגנה הנ"מ והנגד-טילי; הכוחות שמעבר-לים; הכוחות המיועדים למלחמה-מוגבלת.

● מחלוקת לגבי קביעת סוגיהם ומספרם של הטילים למי-ניהם — והאחריות לטיפול בהם. בתוך זה — גם היחס הכמותי שבין טילי קרקע-קרקע ומפציצים; וכן בעית הצורך בהשקעת סכומים ומאמצי-פיתוח ניכרים בטילים-נגד-טילים.

הבה ונראה את עמדותיהן של הזרועות השונות בויכוח על הנושאים העיקריים (כפי שנסתמנה בתקופת כהונתו של גנ. טיילור כרמטכ"ל הצבא). באופן סכמטי אפשר להציגן כדלהלן:

הסוגיה	הצבא	חיל-האוויר	הצי והצבא-הצי ("המרינס")
תפיסת היסוד	● תורת ה"מענה הגמיש"; ● נגד תורת ה"תגמול המסיבי"; ● מחייבים כוננות למלחמה מוגבלת; ● כוננות למלחמה ארוכה.	● אבות תורת ה"תגמול המסיבי"; ● כוננות למלחמה קצרה בלבד; ● עדיפות לכוח-הכוננות המידי (חיל האוויר).	● חסידי תורת ה"מענה הגמיש"; ● מחייבים כוננות למלחמה מוגבלת (תוך ראית צירוף הצי וה"מרינס" כ"תשובה נאותה"); ● כוננות למלחמה ארוכה.
אופי ההרתעה	הרתעה ע"י אמצעי-שיגור גרעיניים — וע"י הגנה אווירית ונגד-טילית, וכן ה"נה"פסיבית.	התקפה אסטרטגית אווירית — היא מ"טב"ההגנה נגד הת"קפת טילים ומטר"ס. לכן — עדי-פות ל" SAC" על פני הגנה נ"מ ונגד-טילית.	הרתעה עיקרית ע"י צוללות נושאות ט"לים; מסתייגים מ"הגנה נגד-טילים.
הרכב זרוע האוויר ואופיה	החלפה מודרנת של מפציצים בטילים.	טילים בין-יבשתיים בשילוב עם מפציצי צים ארוכי-טווח.	הדגשת חשיבותן ה"נמשכת של נוש"אות-מטוסים (להפ"צצה) בצד חיל-האוויר מושתת-היב"שה (ראה למטה !)
הרכב זרוע הים ואופיה	צמצום נושאות-מטר"ס; דגש בצוללות אטומיות נושאות טילים ובלוחמה נגד צוללות.	נגד שילוב הצול-לות בפקוד-ההרת"ע-האווירי; צוללות נושאות-טילים "פולריס" כחלק עיקרי בכוח-ההרת"ע; נושאות-מטוסים ב"הקף גדול.	
פריסת כוחות מעבר לים	מצדד בפריסת כוחות מוחשיים כדי לעמוד בהתחייבויות מדיניות; מחייב ה"קמת כוח-התערבות מרכזי בעל כושר ניידות-אסטרטגית.	צמצום פריסת כוחות מעבר לים — ולכן צמצום פיתוח התובלה הימית וה"אווירית.	עצורים לגבי פיתוח תובלה ימית ואווירית להגברת כוח-ההגנה האס-טרטגית — בראותם את עיקר המענה ל"תבצרות אוויר-יות" בצירוף הצי-וה"מרינס".

הויכוחים בין ראשי המטות במשך שנות כהונתו של גנ. טיילור היו ארוכים ומיגעיים לדעתו ולא הביאו את שר-ההגנה לידי

ידי אנשי חיל-האוויר ודחו לחלוטין את אותן התפיסות שרווחו בקרב אנשי הצבא.

החלטות ברורות וחותרות. והלא ידוע כי בימי נשיאות איזנהאואר תמכו שר-ההגנה והנשיא בעמדה שהובעה על-

הצעה לארגון הכוחות המזוינים ומערכת-הפיקוד

וכלי-הנשק הדרושים לביצוע משימתה — אף אם יגרום הדבר לכפילויות בין הזרועות.
וזה חלוקת המשימות בין הזרועות השונות המוצעת על-ידי טיילור:

● זרוע-היבשה — תלחם ב„זירת היבשה“ ותכלול כוחות צבא, אוויריה וטילים כנדרש לסיוע ללוחמת-יבשה (אך לא טילים בין-יבשתיים). לפיכך יאורגן, איפוא, הצבא במתכונתו של צי-ארה”ב, הכולל אף הוא בצד כלי-שיט — מטוסים ואף כוחות-יבשה („צבא הצי“).

● זרוע האוויר — תלחם ב„זירת האוויר“ — ותהיה אחראית לפעולה נגד מטרות שבעורפיה-עמוק של האויב, (ומחוץ לזירת לחימת-הקרקע). וכן להגנה נ”מ ונגד-טילים על בסיסה- היא של המרחב-האמריקאי בכללו. היא תעשה זאת אם, על-ידי שיגור מפציצים, ביחוד בעתיד הקרוב-יותר, ואם על-ידי טילים ארוכי-טווח. לפיכך, יקבל חיל-האוויר אחריות כוללת לכוח-ההרתעה הגרעיני שבסיסו יבשת ארה”ב — ויכלול גם את פיקוד-הגנת-האוויר שבארץ-המטרופולין וכן מערכת-האת-ראיה-המוקדמת.

● זרוע הים — תלחם ב„זירת הים“ ללא שינוי לעומת העבר — אך תפקידה בהרעשה האסטרטגית ארוכת-הטווח יתבצע בעתיד פחות באמצעות מפציצים שעל „נושאות-מטור סים“ ויותר באמצעות טילי-צוללות.

כיצד ייבנו הכוחות-המזוינים

כקצין מנוסה וכמי שהיה רמטכ”ל הצבא יודע גנ. טיילור ש„תפסת מרובה — לא תפסת“ וכי אין ממש בהצעה החובקת-זרועות-עולם — ומתעלמת מסייגי תקציב ומקורות לכוח-אדם ואמצעים אחרים. לכן מציע הוא תכנית לבנין כוחותיה-המזוינים של ארה”ב לפי שלבי-קדימה.

כקדימה ראשונה מציין הוא טיפוח כוח-ההרתעה גרעיני הכולל כוח-תגמול ותוקפני וכוח הגנה-אקטיבית על אלה (כוח הרתעה, טילים נ”מ וטילים-נגד-טילים); אמצעים להחשת-נגד בלוחמת-יבשה, ולאחר כך — מודרניזציה של הציוד ואמצעי התובלה ופיתוח נשק אטומי-טקטי; פריסת-כוחות נרחבת מעבר לים; עתודת-כוננות בעלת כושר ניידות-אסטרטגית (ימית ואווירית) — וכושר אספקה ותחזוקה לכוחות אלה; אמצעי תובלה אווירית וימית; כוחות ללוחמה-נגד-צוללות.

הקדימה השניה כוללת השלמת מערכת ההגנה הנ”מ לארה”ב ולצפון-אמריקה בכללה וכן הצבת כוחות נוספים ללוחמה נגד צוללות.

כקדימה שלישית מציין הוא אמצעים למקרה כשלון של ההרתעה ושל המכה הגרעינית הראשונה שתובחת על-ידי ארה”ב; אמצעים וכוננות לגיוס כללי ומקיף; השלמת ההגנה הנ”מ; הגנה אווירית „סבילה“ מקפת; השלמת ההגנה נגד צוללות; עיתוד מלאים שיאפשרו המשך הקיום והלחימה במקרה של הפצצות גרעיניות. (100 בעמ’ 32)

לאחר שטיילור מנתח ומבקר את ה„שיטה הקיימת“ (שיטת „המראה החדש“, „New Look“, של איזנהאואר, מפרט הוא תכנית מקפת לחיסול ליקוייה.

ארגון הפיקוד-העליון

ביסוד תפיסתו מונחת השקפה כי אין להקים ועדות שתתאמנה את עניני ההגנה, אלא יש לעבוד בצינור-פיקוד אחד ויחיד. אי-לכך דרוש מינוי רמטכ”ל-מערכת-ההגנה — במקום יו”ר

ועדת ראשי-המטות. ליד

רמטכ”ל זה יפעל מטת-

כללי של ההגנה — ולו

סמכות-פיקודית על ה-

פיקודים ועל הזרועות.

טיילור רואה את הר-

מטכ”ל גם כיועצו הצב-

אי העליון של הקונ-

גרס. לידו מציע הוא

להקים מועצה-צבאית

עליונה, בתפקיד יעוץ

בלבד, שתיעץ לשר-הה-

גנה, לנשיא ולקונגרס

ותהיה מורכבת ממפק-

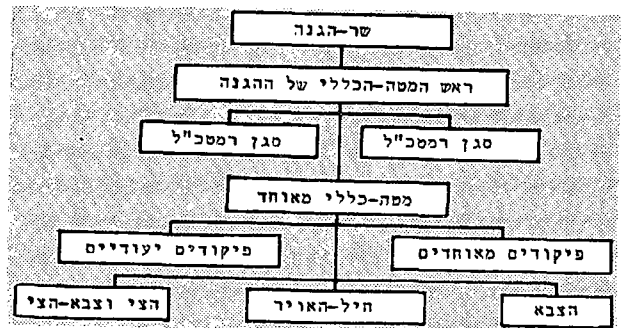
דים בכירים, משלוש ה-

זרועות, שפרשו מן ה-

שירות או הקרובים ל-

פרישה והנמצאים מחוץ לתפקידים פעילים בזרועותיהם.

הארגון המוצע יהיה כדלהלן:

כראש-המטה-הכללי ימונה אישית מפקד מאחת משלוש הזרועות; סגניו יהיו משתי הזרועות האחרות.

ארגון הזרועות

הזרועות תאורגנה מחדש, באופן שתהיינה אחראיות לארגון כוחותיהן, לאימונם ולציודם; ואילו הפיקוד המבצעי יהיה בידי מפקדי פיקודים. לכל זרוע תוגדר משימה-יעיקרית שב-עיקרה תחפוף את מישור-הפעולה הסגולי של אותה זרוע (יבשה, ים, אוויר). כל זרוע תכיל בקרבה את מכלול האמצעים